

Danyýel Kitaby — Altmış Ikinji Bölüm

*Uilýam Milleriň pygamberlik görnüşiniň gymmatbaha dürlerini aýan etmek:
Adventizmiň “Beýik Nur”dan daşlaşýşyna tankydy seljerme we hakyky
binýatlara dolanmak çagyryşy*

Jeff Pippenger

2024-01-26

William Milleriň düýşündäki gymmatbaha daşlar Milleritleriň taryhynda şöhle saçýşyndan on esse ýagtyrak şöhle saçar. Milleritleriň öz taryhynyň dowamynda artdyrylan bilime degişli düşünjesi dogrydy, emma doly däl. Olaryň düşünjesi has takyk taryhy çäkke ýerleşdirilende, ol has çynlakaý netijeleri ýüze çykarýar, çünki ol diňe gymmatbaha daşlar arkaly şekillendirilen pygamberlik hakykatlaryny giňeltmek bilen çäklenmän, eýsem soňky günleriň on gyzy üçin synagy hem döretýär. Millerit düşünjesi iki öndebaryjy çyzgyda (1843 we 1850) beýan edilendir. Iki çyzgy hem Habakkugyň ikinji babynda pygamberlik edilen tablisalaryň amala aşmasydy, we şol çyzgylaryň Habakkugyň sözleriniň amala aşmasy bolandygy, şeýle hem hut şol hakykatlaryň Adventizmiň düýpli hakykatlary bolandygy Pygamberlik Ruhý tarapyndan şeýle diýip görkezildi.

1844-nji ýylyň 22-nji oktýabryndaky uly lapykeçlikden soň, Milleritler asmandaky mukaddes ýeri we mukaddes ýer bilen baglanyşykly hakykatlary düşünmäge alnyp barylansoň, esasy hakykatlaryň birnäçesine bolan düşünje şöhratda artdy. Emma 1856-njy ýylda Adventizmiň Laodikeýa ýagdaýyna geçmegi we 1863-nji ýylda “ýedi gezek” taglymatyny ahyrsoňy ret etmegi olary Laodikeýanyň çölüne getirdi. 1850-nji ýyllardan bäri Adventizmiň üsti bilen hiç bir ähmiýetli hakykat öňe çykarylmany. Eger siz bu pikire şübhelenýän bolsaňyz, onda onuň näme üçin nädogrudygyny görkeziň.

Millerçiler Danieliň ikinji baby baradaky düşünjede dogrydylar, emma olaryň düşünjesi çäklidi. Adventizm hiç haçan Millerçileriň düşünjesinden oňa geçmedi. Bu gün Danieliň ikinji babynda beýan edilen sekiz patyşalygyň ählisini görmek mümkin bolşy ýaly, Danieliň Nebukadnesaryň düýşüniň syryna düşünmek üçin dogra edişiniň nyşany hem görmek mümkindir. Şol syr ahyrky pygamberlik syryny aňladýar (pygamberleriň hemmesi soňky günleri görkezýärler), we soňky pygamberlik syry Ýuhannanyň Isa Mesihiniň Ylhamy diýip görkezýän zadydyr. Şol syr “wagt golaýlanda”, synag möhleti ýapylmazynyň önüsyrynynda, möhürden açylýar, we görmegi saýlaýanlar üçin şol syr häzir açylýar.

Daniel kitabyndaky “gündelik” baradaky Millerit düşünjesi ylham tarapyndan dogry hökmünde kesgitlenipdi, emma 1901-nji ýyla çenli Adventizm şol binýatlaýyn hakykaty inkär etmek işine başlady, we 1930-njy ýyllara çenli Adventizm “gündeligiň” Mesihiniň mukaddes ýer gullugynyň haýsydyr bir tarapyňy aňladýandygyny öňe sürýän köne Protestant garaýşyna gaýdyp bardy. Pygamberlik Ruhý aýdyşy ýaly, şol şeýtani garaýyş “asmandan kowlan perişdelerden” gelip çykypdy. Häzirki wagtda “gündelik” baradaky dogry Millerit garaýyşy diňe bir butparazlygyň nyşany hökmünde däl, eýsem hakykaty söýmeýänleriň üstüne güýçli aldaw getirýän Adventizmiň gozgalaňynyň nyşany hökmünde hem görünýär.

Milleritler iki müň üç ýüz ýylyň tamamlanmagynyň dogry senesine getirildiler, we Uly Lapkeçlikden dessine soň Adventizm şol pygamberlik bilen baglanyşykly artdyrylan ýagtylygy ykrar etdi; emma 1856-dan 1863-e çenli, hatda şu günün özüne çenli-de, olaryň “ýedi wagt”-y ret etmegi sebäpli, özleriniň merkezi sütüni we binýady diýip öňe sürýän taglymatyndan hiç hili öňe gidýän ýagtylygy görmediler. Bu gün “ýedi wagt”-yň (görmäge isleg bildirýänler üçin) iki müň üç ýüz ýyllyk pygamberligiň her bir wagt döwri bilen gönüden-göni baglanyşyklydygy görünýär.

Ilkinji kyrk dokuz ýyl, ýeriň her ýedinji ýylda dynç almagynyň ýedi gezek gaýtalanýan aýlawyny aňladýar. Dört ýüz togsan ýyl diňe bir gadymy Ysraýyl üçin synag möhletini aňlatman, eýsem ýere dynç bermek baradaky buýruga garşy çykmanyň näçe ýyl dowam etjekdigini hem görkezýär; şeýlelikde, ýeriň dynç almagyna päsgel berlen jemi ýetmiş ýyl toplanylýar (hut şol gozgalaň üçin ýesirlik döwri hem şol möhletdir). Mesihniň ähti tassyk eden hepdäsi haça çenli üç ýarym ýyl we haçdan soň üç ýarym ýyl hökmünde gurluşandyr. Şol hepde Mesih ähli adamlary ýygnapdy, çünki Ol eger ýokary galdyrylsa, ähli adamlary ýygnajakdygyny aýtdy.

Indi bu dünýäniň höküm edilýän wagtydyr; indi bu dünýäniň hökümdary daşary kowlar. Men bolsa, ýerden ýokary göterilenimde, ähli adamlary Özüme çekerin. Ýahýa 12:31, 32.

Mesih ähti tassyklap, adamlary Öz ýanyna ýygnan iki müň baş ýüz ýigrimi gün, Hudaýyň ähtiniň dawasy sebäpli Özüne garşy giden halkyny iki müň baş ýüz ýigrimi ýyl dargadandygyny aňladýar. Ysraýylyň demirgazyk patyşalygyna garşy ýerine ýetirilen “ýedi wagt” miladydan öň 723-nji ýylda başlap, 1798-nji ýylda tamamlanan iki müň baş ýüz ýigrimi ýyllyk dargadylyşy aňladýardy. 538-nji ýyl bu iki döwri bölýär we yzly-yzyna gelýän iki sany müň iki ýüz altмыш ýyllyk döwri emele getirýär. Birinji döwür mukaddes ýeriň we goşunyň butparazlyk tarapyndan depelenmegini, ikinjisi bolsa papalyk tarapyndan amala aşyrylan depelenmäni aňladýar.

Miladydan öňki 677-nji ýylda başlan we 1844-nji ýylda tamamlanan günorta patyşalygynyň garşysyna bolan «ýedi wagt», ýagny iki müň baş ýüz ýigrimi ýyl, 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda tamamlandy. Bu, ähtiň näletiniň nyşanydyr we Ýaraşyk Gününüň üstünde çalynmaly bolan ýubilý toýunyň surnaýynyň ýaňlanmagy bilen jemlendi. 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda başlanan nusgalyk däl, eýsem hakykata laýyk gelýän Ýaraşyk Güni belli bir wagt döwrüni aňladýar. Ol Derňew Hökmüniň döwrüdir, we şol wagt döwrüniň dowamynda mukaddes ýedilik aýlawy bilen baglanyşykly ýubilý surnaýy çalynmalydy.

Emma ýedinji perişdäniň sesiniň günlerinde, ol surnaý çalmaga başlanda, Hudaýyň syry, Özüniň gul-hyzmatkärleri bolan pygamberlere yglan edişi ýaly, tamam bolar. Ylham 10:7.

1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda başlanan ýedinji Surnaýyň ýaňlanmagy, Lewiler 25-de beýan edişi ýaly, mukaddes ýedilik döwrüniň Ýubileý Surnaýyny aňladýar. Milleritler ahyrsoňy iki müň üç ýüz ýyllyk pygamberligiň senesini kesgitlemekde dogry bolup çykdylar, we Adventizm Uly Göwnüçökgünlikden biraz soň onuň has köp tarapyna düşünmäge başlady; emma Milleriň iki müň üç ýüz ýyllyk döwür baradaky “gymmatbahasy” häzirki wagtda on esse ýagty saçar. Iki müň üç ýüz ýyllyk döwrüň içinde görkezilen ýedi döwrüň her bir pygamberlik häsiýeti, Lewiler 25-nji we 26-njy bablardaky iki müň baş ýüz ýigrimi ýyl (“ýedi gezek”) bilen göni pygamberlik baglanyşygyna eýedir.

Milleritler ýüz dönderen protestantizmiň we katolisizmiň: “özüni beýgeldip”, soňra-da “ýykylan” “seniň halkyňyň talaçylary” diýen sözleriň Antioh Epifanyň nyşanydygy baradaky iddiasyny ret etdiler, we olar dogrydylar. Olar Hudaýyň pygamberlik sözünde “görünişi berkitjek seniň halkyňyň talaçylary” hökmünde haýsydyr bir näbelli we taryhy taýdan ähmiýetsiz siriýa patyşasynyň däl-de, hut Rimiň görkezilýändigini bilýärdiler we bu hakykaty goradylar.

Häzirki wagtda Adventist ylahyýatçylary “seniň halkyňyň garakçylary” diýen sözün Antiochus Epifanesdigini öwredýärler. Häzirki wagtda, Millerit taryhynda öňki äht halkynyň — ýanyndan geçilip barlýan şol halkyň — bu görnüşe düşünmändigini we düşüniş hem bilmejekdigini görkezýän delil (ol “seniň halkyňyň garakçylary” diýen sözün dogry düşünişi arkaly berkidilýär) ýene-de bir gezek, ýene-de ýanyndan geçilip barlýan öňki äht halky tarapyndan gaýtalanýar.

Görgü bolmadyk ýerde halk heläk bolýar; emma kanuny saklaýan bagtlydyr. Süleýmanyň pähimleri 29:18.

Millerçiler Levililer ýigrimi altynky bapdaky iki müň baş ýüz ýigrimi ýylyň (“ýedi gezek”), Mukaddes Kitapdaky in uzyn hem in soňky wagt pygamberligidigini dogry öwretediler, emma Laodikeýa Adventizmi şol “gymmatbahaly zady” 1863-nji ýylda ret etdi, we bu gün, (görmek isleýänler tarapyndan), diňe Millerçileriň “ýedi gezekleri” Mukaddes Kitapdaky in uzyn wagt pygamberligi hökmünde kesgitlemekde dogry bolandyklary däl, eýsem “näletin”, ýagny Hudaýyň gaharynyň hem Ysraýylyň hem demirgazyk, hem günorta patyşalyklarynyň garşysyna ýerine ýetirilendigi hem görnüp bilner.

Şu gün, Daniel kitabynyň (beýleki pygamberler ýaly) beýan edýän şol iki gazabyň degişli netijeleriniň, Mesihni Millerit ybadathanasyny guran kyrk alty ýyllyk döwrüniň iki daýanç uýdygy—başlangyjy we ahyrydygy—görülip bilinýär; bu, Musa çöl çadyryny gurmak boýunça görkezmeleri almak üçin dagda bolan kyrk alty günü bilen, şeýle hem Hirodyň ybadathanany täzeden gurmağynyň kyrk alty ýyly bilen öňden nyşanlanypdy; bu hakda fariseýler Mesih bilen, söwdagärler we pul çalşýanlar tarapyndan “weýran edilen” ybadathananyň arassalanmagy arkaly Ony “direltmek” barada, hem-de kyrk alty hromosoma bilen ýaradylan Onuň ynsan ybadathanasynyň direlişi barada eden söhbetlerinde ýatlap geçipdiler. Şu gün Millerit esas hakykatlary öňküsi ýaly dogrudyr, ýöne indi olar on esse has çuňdur.

Şu gün, görmek isleýänler üçin aýdyň görünýär: Mesih Daniýel kitabynyň sekizinji babyndaky on üçünji aýatda Özüni Palmoni (Ajap Sanaýjy, ýa-da Syrlar Sanaýjysy) hökmünde tanyşdyranda, iki müň üç ýüz ýyllyk döwri aňladýan bir görnüş bilen iki müň baş ýüz ýigrimi ýyllyk döwri aňladýan başga bir görnüşin arasyndaky baglanyşygy görkezýärdi. Bu iki pygamberlik döwrüniň özara gatnaşygy ykrar edilende, olaryň gös-göni papalyk hökümdarlygynyň bir müň iki ýüz altмыш ýyly bilen baglanyşyklydygy görünýär; bu bolsa, öz gezeginde, Daniýel kitabynyň on ikinji babyndaky bir müň iki ýüz togsan ýyl hem-de şol bir aýatdaky bir müň üç ýüz otuz baş ýyl bilen hem baglanyşyklydyr.

Daniel sekiziň on üçünji we on dördünji aýatlarynyň iki görnüşini bilen baglanyşykly pygamberlik döwürleriniň has-da köp göni arabaglanyşyklary bar, ýöne olar diňe görmek isleýänler tarapyndan ykrar edilýär. Emma bu gün, iki görnüş tarapyndan bir ýere jemlenýän ähli wagt döwürleriniň

arabaglanyşyklaryndan hem oňa geçip, Palmoniniň adynyň aýan edilmegi bardyr (Gudratly Sanawçy ýa-da Sylrlaryň Sanawçysy). Milleritler bu iki aýat babatda dogrydylar, ýöne çäklidiler; bu gün bolsa Adventizm bütinleý we doly garaňkylygyň içindedir.

Haýran galyň we aňk-taňk boluň; gygyryň we perýat ediň: olar serhoşdyrlar, ýöne çakyrdan däl; ysgynsyz halda çaykanýarlar, ýöne güýçli içgiden däl. Çünki Reb siziň üstüňize çuňňur ukynyň ruhuny dökdi, gözleriňizi ýumdy; pygamberleri we baştutanlaryňyzy, ýagny görýänleri, örti. Şeýlelikde, bütin görnüş size möhürlenlen kitabyň sözleri ýaly boldy; ony sowatly birine berip: «Muny okamagyňy haýyş edýäriň» diýýärler, ol bolsa: «Okap bilemok, çünki ol möhürlenendir» diýýär. Soňra kitap sowatsyz birine berlip: «Muny okamagyňy haýyş edýäriň» diýilýär, ol hem: «Men sowatsyz» diýýär. Işaya 29:9–12.

Waýt uýam Wiliam Milleriň Ylham kitaby babatda “uly nur” alandygyny belleýär, emma onuň Ylham kitabyňyň on ikinji, on üçünji, on ýedinji we on sekizinji baplaryna bolan düşüňjesi, gaty ýönekeý aýdylanda, dogry däl. Şol nädogry düşüňjeler iki mukaddes çyzgyda görkezilmeýär, ýöne Ylham kitabyňyň dokuzynjy babyndan görkezilýän zat — Yslamyň üç Bela arkaly beýan edilýändigini görkezýän “gymmatbaha daşdyr”.

“Wagyžçylar we halk Vahý kitabyňa syrly hem-de Mukaddes Ýazgylaryň beýleki bölümlerinden has az ähmiýetli diýip garadylar. Emma men gördüm welin, bu kitap hakykatdan hem soňky günlerde ýaşamaly bolanlaryň aýratyn peýdasy üçin berlen bir aýanlyk bolup, olaryň özleriniň hakyky ýagdaýyny we borjyny anyklamaklarynda ýol görkezmek üçindir. Hudaý William Milleriň aklyny pygamberliklere gönükdirdi we oňa Vahý kitaby babatda uly ýagtylyk berdi.” Early Writings, 231.

Waýt uýanyň ýazgylarynda duş gelýän “uly yşyk” diýen aňlatma örän manylydyr. Miller Ylham kitabyndaky ýygnaqlara, möhürlere we surnaýlara düşüňýärdi, çünki mukaddes perişdeler bu meseleler babatda “onuň aňyny ugrukdyrdylar”. Milleriň kabul eden “uly yşygy” iki mukaddes tagtanyň üstünde görkezilipdi, we şol “uly yşyk” bolan taglymat hakykatlary onuň düýşünde “gymmatbahaly daşlar” hökmünde kesgitlenipdi. Adventizm şol “uly yşyga” eýe boldy we 1863-nji ýyldan başlap ony galp gymmatbahaly daşlar bilen örtüp başlady. “Yşyk” ýörelgesiniň manysy şudur: “yşyk” Mesihe bir adamy ýa-da bir halky höküm etmek üçin ulanýan zadydyr.

Diňe bir halky “ýagtylyk” höküm etmeýär, eýsem olar garşy durmadyk bolsadylar eýe bolup biljek “ýagtylygy” hem höküm edýär (munuň köp mysallarynyň diňe biri hökmünde, 1856-njy ýylda bolşy ýaly). “Ýagtylyk” bilen baglanyşykly beýleki häsiýet bolsa, ret edilen “ýagtylygyň” oňa laýyk gelýän derejede garaňkylyk döredýändigidir. Adventizm Hudaý tarapyndan Miller’e berlen we Adventizmiň düýplerini aňladýan “beýik ýagtylygy” ret etdi hem-de gizledi.

Ýüziň aşagyny görýän, ähli adamlaryň ýüreklerini okaýan Şahsyýet “uly nur” alanlar barada şeýle diýýär: “Olar özleriniň ahlak we ruhy ýagdaýy sebäpli hasrat çekmeýärler we haýran galmaýarlar”. Hawa, olar öz ýollaryny saýlap aldylar, olaryň jany bolsa özleriniň nejisliklerinden lezzet alýar. “Men hem olaryň aldanmalaryny saýlaryn we olaryň gorkýan zatlaryny olaryň başyna getiririm; sebäbi Men çagyramda hiç kim jogap bermedi; Men sözlämde olar diňlemediler; gaýtam, olar Meniň gözlerimiň önünde ýamanlyk etdiler we Meniň göwnüme ýaramaýan zady saýladylar.” “Hakykatyň söýgüsini kabul etmändikleri üçin,

gutulmaklary mümkin bolsun diýip, Hudaý olaryň ýalana ynanmaklary üçin olara güýçli azgynlyk iberer”; sebäbi olar “adalatsyzlykdan lezzet aldylar.” Işaya 66:3, 4; 2 Selanikliler 2:11, 10, 12.

Asmandaky Mugallym şeýle sorag berdi: «Siziň dogry binýadyň üstünde gurýandygyňyza we Hudaýyň işleriňizi kabul edýändigine meňzeş görkezme arkaly akyly aldap biljek ondan-da güýçli nähili azdyrma bolup biler, ýagny hakykatda bolsa siz köp zady dünýä syýasatyna görä amala aşyryp, Ýehowa garşy günä edýärsiňiz? Eý, bu nähili uly aldaw, nähili özüne çekiji azdyrma — haçan-da bir wagtlar “hakykaty tanap gören” adamlar hudaýhonlугyň daşky görnüşini onuň ruhy we güýji bilen çalşyranda; haçan-da olar özülerini baý, baýlygy artan we hiç zada mätäç däl hasaplaýan bolsalar-da, hakykatda ähli zada mätäçdirler.»” Testimonies, 8-nji tom, 249, 250.

1856-njy ýylda Adventizm öwrülen Laodikeýa bir wagtlar özülerine “uly ýagtylyk” berlenleri aňladýar, emma olar Ikinji Selaniklilerde aýdylýan “güýçli azgynlyga” duçar bolmaga niýetlenendirler; şol bir wagtyň özünde-de, galp teňňeleri we gymmatbahaly daşlary girizmek arkaly guran ýalan binýadynyň Hudaý tarapyndan bellendigine ynanýarlar, emma hakykatda ol çägiň üstünde gurlan binýatdyr. Adventizm “uly ýagtylyk, uly subutnama” alan “bir ybadathana”dyr, emma ol Rebbiň “iberen habaryny” taşlan “bir ybadathana” bolup, şondan bäri “iň akyla sygmaýan tassyklamalary, ýalan çaklamalary we ýalan nazaryýetleri” kabul edip gelýär.

Mukaddes edilmedik hyzmatkärler özülerini Hudaýa garşy goýýarlar. Olar bir demde Mesihe-de, bu dünýäniň hudaýsyna-da öwgi aýdýarlar. Görnüşde Mesihe kabul edýän bolsalar-da, Barabbasy gujaklaýarlar we öz hereketleri bilen: «Bu Adamy däl-de, Barabbasy!» diýýärler. Bu setirleri okaýanlaryň hemmesi ägä bolsun. Şeýtan näme edip bilýändigini öwünip aýdypdyr. Ol Mesihe Öz ybadathanasynda bolmagyny dileg eden birligini dargatmagy umyt edýär. Ol: «Men çykaryn-da, aldap biljeklerimi aldamak, tankyt etmek, höküm etmek we ýalana çykarmak üçin ýalançy ruh bolaryn» diýýär. Goý, aldawyň ogly we ýalan şaýady «uly nur alan», uly subutnama alan bir ybadathanada kabul edilsin, şonda şol ybadathana Rebbiň iberen habaryny ret eder-de, iň akyla sygmaýan tassyklamalary, ýalan çaklamalary we ýalan nazaryýetleri kabul eder. Şeýtan olaryň akmaklygyna gülýär, çünki ol hakykatyň nämedigini bilýär.

“Köpler elimizde ýalan pygamberligiň şamçyragyny tutup, ol ony Şeýtanyň dowzahly şamçyragyndan tutaşdyryp, biziň minberlerimizde durarlar. Eger şübheleler we imansyzlyk göwnejaý edilse, onda örän köp zat bilýändiklerini oýlaýan halkyň arasyndan wepaly gullukçylar aýrylar. Mesih: ‘Eger sen, hiç bolmanda şu gününde, öz parahatlygyň bilen baglanyşykly zatlary bilen bolan bolsaň! Emma indi olar seniň gözleriňden gizlenendir’ diýdi.”

“Muňa garamazdan, Hudaýyň binýady berk durandyr. Reb Özüne degişli bolanlary tanaýandyr. Mukaddes edilen hyzmatkäriň agzynda hiç hili mekirlilik bolmaly däl. Ol gündiz ýaly aýdyň, her bir ýamanlyk tegmilinden azat bolmalydyr. Mukaddes edilen gulluk hem-de neşir işi bu ters nesliň üstüne hakykatyň nuruny saçmakda bir güýç bolar. Nur, doganlar, bize has köp nur gerek. Sionda surnaý çalyň; mukaddes dagda duýduryş sesini ýaňlandyryň. Rebbiň goşunyň, ýürekleri mukaddes edilenleri, Rebbiň Öz halkyna näme diýjekdigini eşitmek üçin ýygnaý getirin; çünki Ol eşitjekleriň hemmesi üçin nury artdyrdy. Olar ýaraglandyrylsynlar

hem taýýar edilsinler-de söweşe—güýçlüleriň garşysyna Rebbiň kömegine çyksynlar. Hudaýyň Özi Ysraýyl üçin işläär. Her bir ýalançy dil dymdyrylar. Perişdeleriň elleri düzülip duran aldawçy tilsimleri agdarar. Şeýtanyň gala diwarlary hiç wagt ýeňiş gazanmaz. Üçünji perişdäniň habaryna ýeňiş ýoldaş bolar. Rebbiň goşunynyň Serkerdesi Ýerihoň diwarlaryny ýykan ýaly, Rebbiň buýruklaryny ýerine ýetirýän halky hem şeýdip ýeňiş gazanar, garşy durýan ähli güýçler bolsa ýeňler. Goý, asmandan iberilen habar bilen olaryň ýanyna gelen Hudaýyň hyzmatkärlerinden hiç bir jan nägile bolmasyn. Indi olardan kemçilik agtarmagy bes ediň, şeýle diýmäň: ‘Olar örän berk durýarlar; örän gaty gepleýärler.’ Olar gaty gepleýän bolsalar-da, bu zerur dälmi eýsem? Eger-de eşidijiler Onuň sesine ýa-da Onuň habaryna gulak asmajak bolsalar, Hudaý olaryň gulaklaryny jyňňyrdatjakdyr. Ol Hudaýyň sözüne garşy durýanlary ýazgarar.”

«Şeýtan halk hökmünde aramyza bizi ýazgarjak, käýeýjek we ýalňyşlyklarymyzy aýyrmaga çagyrtjak hiç zadýň girmezligi üçin mümkin bolan her çäräni gördi. Emma Hudaýyň sandygy göterjek bir halk bar. Käbirleri aramyzdan çykyp giderler we indi sandyk götermezler. Emma bular hakykatyň öňüni baglajak diwarlary gurup bilmezler; çünki ol ahyra çenli öňe we ýokary galyp gider. Geçmişde Hudaý adamlary çykardy, häzir hem Onuň buýrugyny ýerine ýetirmäge taýýarlanan, amatly pursada garaşýan adamlary bar — berkidilmedik palçyk bilen suwalgan diwarlar ýaly bolan çäklendirmelerden geçip gitjek adamlar. Hudaý Öz Ruhuny adamlaryň üstüne goýanynda, olar işlärlär. Olar Rebbiň Sözüni wagyz ederler; seslerini surnaý kimin ýokary galdyrlarlar. Hakykat olaryň ellerinde ne gowşar, ne-de öz güýjüni ýitirir. Olar halka öz günälerini, Ýakup öýüne bolsa olaryň etmişlerini görkezler». Testimonies to Ministers, 409–411.

“Gündelik” atly şeýtany alamaty Mesihiň alamaty hökmünde kesgitlemek, “Mesihi hem-de bu dünýäniň hudasyňy bir demde öwmekdir. Olar daşyndan Mesihi kabul edýän ýaly bolsalar-da, Barabbasy gujaklaýarlar we öz iş-amallary bilen: ‘Bu Adamy däl, Barabbasy!’ diýýärler.” Milleriň düşüşünde “gymmatbahaly daşlar” hökmünde görkezilen hakykatlar, şeýle hem iki mukaddes tagtanyň üstünde şekilli görnüşde beýan edilen zatlar, Milleriň özüne berlen “beýik nurdur”; Adventizm bolsa muny ret etdi.

Olar şeýtani bir nyşan bilen Mesihi wasp edýändiklerini yglan edýärler hem-de Hudaýyň binýadynyň üstünde durandyklaryny öňe sürýärler, emma bu galp binýaddy; ol, şol nädogry taglymat gurluşynyň üstünde duranlaryň hemmesine güýçli azgynlyk getirýär. Günüň astynda täze hiç zat ýokdur, we häzirki Ysraýyl diňe gadymy Ysraýylyň pygamberlik aýak yzlary bilen ýöräp barýar.

“Bir mesele janymy agyr ýük astynda goýýar: ýagtylyga we hakykata yzygiderli garşylyk görkezilmegi, şeýle hem işjeň zähmet çekip gelen, subutnamalaryň subutnama üstüne üýşürilip goýlandygyna garamazdan, Hudaýyň iberen habarynyň işine garşy täsir ýetiren adamlaryň täsiri arkaly ýitirilip giden Hudaýyň söýgüsiniň örän uly ýetmezçiligi. Men olary ýehudy milletine görkezýärim we soraýaryn: Biz doganlarymyzy şol bir kör garşylygyň ýolundan, synag möhletiniň hut ahyryna çenli geçip gitmäge goýup bilermikä? Haçan-da haýsydyr bir halk hakyky we wepaly gözegçileri zerur eden bolsa — asla dymjak däl, gije-gündiz gygyryp, Hudaýyň beren duýduryşlaryny ýaňlandyrtjak gözegçileri — ol hem Ýedinji Gün

Adventistleridir. Uly ýagtylyga eýe bolanlar, bereketli mümkinçilikleri alanlar, Kapernaum ýaly artykmaçlyk babatda göge göterilenler, berlen ýagtylygyň beýikligine laýyk gelýän garaňkylykda, ony peýdalanmazlyk sebäpli galdyryljaklarmy?”

“Men Baş Konferensiýa ýygnanjak dogan-garyndaşlarymyza Laodikialylara berlen habara gulak asmaga çyn ýürekden ýalbarmak isleýärim. Olaryň körlüginin ýagdaýy nähili agyrdyr! Bu mesele siziň dykgatyňyza gaýta-gaýta getirildi, emma ruhy ýagdaýyňyzdan närazylygyňyz özgertme döretmäge ýeterlik derejede çuň we agyryly bolmady. ‘Sen: Men baýdyryn, baýlygym artdy, hiç zada mätäç däl diýip aýdýarsyň; emma betbagt, görgüli, garyp, kör we ýalaňaçdigiňi bilmersiň.’ Öz-özünü aldamagyň günäsi biziň ybadathanalarymyzyň üstündedir. Köp adamyň dini ýaşayşy ýalandyr.” Manuscript Releases, 16-nji tom, 106, 107.

«Kapernaum» Isa tarapyndan Öz şäheri hökmünde saýlanyp alnan şäherdi.

Kapernaumda Isa Öz syýahatlarynyň arasynda ýaşady, şonuň üçin ol «Öz şäheri» diýlip tanalyp başlandy. Ol Galileýa deňziniň kenarynda we, göni şol ýerde bolmasa-da, Gennesaretiň owadan düzlüginin serhetlerine golaý ýerde ýerleşýärdi. «The Desire of Ages», 252.

Mesih gadimden Ýerusalimi saýlap alşy ýaly, Kapernaumy hem saýlap aldy.

Onuň ogluna bolsa bir taýpa bererin, şeýlelikde gulym Dawut meniň önümde hemişe Iýerusalimde — adymy goýmak üçin özüm saýlap alan şäherimde — bir çyra eýe bolsun. 1 Patyşalar 11:36.

Mesih 1844-nji ýylda Adwentizmi Öz şäheri hökmünde saýlady, 1863-nji ýyla çenli bolsa Adwentizm Laodikiýanyň rahatlygynyň we baýlygynyň nyşany bolan “Ýeriho” şäherini täzedan gurdy. Gadymy Ysraýyl bilen nähili bolan bolsa, häzirki Ysraýyl bilen hem edil şeýledir. Adwentizm özlerini Hudaýyň aýratyn şäheriniň raýatlary hasap edýär, emma olar raýatlygyň subutnamasyny berýän “uly ýagtylygy” ret etdiler. Eli, Hofni we Finehas döwründäki Şilo ýaly, Adwentizm hem özlerine kabul etmek mümkinçiligi berlen “uly ýagtylyga” görä höküm ediler.

“Hudaýyň diýlip hasap edilýän çagalarynyň arasynda nähili az sabyr görkezildi, nähili köp aýy sözler aýdyldy, biziň imanymyza deňişli bolmadyklara garşy nähili köp ýazgaryjy sözler beýan edildi. Köpüsi başga ybadathanalara deňişli bolanlara uly günäkärler hökmünde garady, emma Reb olara beýle garamaýar. Başga ybadathanalaryň agzalaryna şeýle garaýanlar Hudaýyň gudratly eli astynda özlerini peseltmäge mätäçdirler. Olaryň ýazgarýanlary diňe juda az nura, az mümkinçiliklere we artykmaçlyklara eýe bolan bolmagy mümkin. Eger olar biziň ybadathanalarymyzyň agzalarynyň köpüsiniň eýe bolan nuruna eýe bolan bolsadylar, has-da uly tizlik bilen öňe giderdiler we öz imanlaryny dünýä has gowy görkezerdiler. Öz nury bilen öwürýän, emma şonda-da şol nurda ýöremeýänler barada Mesih şeýle diýýär: ‘Emma Men size diýýärim: höküm günü Tir we Sidon üçin size garanyňda has çydamly bolar. We sen, Kapernahum [uly nura eýe bolan Ýedinji Günüň Adventistleri], asmana çenli beýgeldilen [artykmaçlyk babatda], dowzaha çenli pese düşürilersiň; çünki eger sende edilen gudratly işler Sodomda edilen bolan bolsady, ol şu güne çenli galdy. Emma Men size diýýärim: höküm günü Sodom ýurduna seniňkiden garanyňda has çydamly bolar.’ Şol wagt Isa jogap berip şeýle

diýdi: ‘Sana şükür edýärin, eý Ata, asmanyň we ýeriň Rebbi, çünki Sen bu zatlary dana we parasatlylardan [öz pikirlerinde] gizläp, olary çagajyklara aýan etdiň.’”

“Indi, siz şu işleriň hemmesini edendigiňiz sebäpli, Reb şeýle diýýär: Men size ir turup, sözledim, emma siz gulak asmadyňyz; Men sizi çagyrdym, emma siz jogap bermediňiz; şonuň üçin Men adym bilen atlandyrylýan, siziň bil baglaýan bu öýüňize hem-de size we ata-babalaryňyza beren bu ýere Şiloga edişim ýaly ederin. Men ähli doganlaryňyzy, ýagny Efraýymyň bütün neslini kowup çykarşym ýaly, sizi hem huzurymdan kowup çykararyn.”

Reb biziň aramyzda uly ähmiýetli edaralary döretdi, we olar dünýewi edaralaryň dolandyrylyşy ýaly däl-de, Hudaýyň tertibi boýunça dolandyrylmalydyr. Olar diňe Onuň şöhratyny göz önünde tutup dolandyrylmalydyr, şeýlelikde her hili ýol bilen heläk bolýan janlar halas edilsin. Hudaýyň halkyna Ruhunň şaýatlygy geldi, emma köpler käýinçlere, duýduryşlara we nesihatlara üns bermediler.

“Indi muny eşidiň, eý akylsyz we düşüňjesiz halk: gözleri bolup-da görmeýän, gulaklary bolup-da eşitmeýän halk! Reb şeýle diýýär: Menden gorkmaýarsyňyzmy? Huzurymda titremejeksiňizmi? Men deňiz üçin çägi baky bir araçäk edip goýdum, ol ondan geçip bilmez; onuň tolkunlary möwç urup çabranýan bolsa-da, üstün çykyp bilmez; güwwüldäp joşýan bolsa-da, ondan aşyp bilmez. Emma bu halkyň ýüregi ýüz dönderiji we pitneçi ýürekdir; olar ýüz dönderdiler-de gidiberdiler. Olar ýüreklerinde-de: ‘Geliň indi, öz wagtynda irki we giçki ýagşy berýän, oragyň bellenen hepdelerini biziň üçin saklaýan Hudaýymyz Rebden gorkalyň’ diýmeýärler. Siziň etmişleriňiz bu zatlary sizden ýüz öwürtdi, günäleriňiz bolsa ýagşy zatlary sizden saklady.... Olar kazylyk etmeýärler, ýetimiň işine, şonda-da rowaçlanýarlar; garybyň hukugyna-da garamaýarlar. Reb diýýär: ‘Şeýle zatlar üçin jezalandyрмаýynmy? Şeýle milletden janym ar almazmy?’”

“Reb şeýle diýmäge mejbur bolarmy: «Bu halk üçin doga etme, olar üçin ne nalanyşyňy, ne-de dilegiňi göter; maňa şepagat hem etme, çünki Men seni eşitmerin?» «Şonuň üçin ýagynlar saklanyp goýuldy, giçki ýagşy hem bolmady.... Sen indi şu wagtdan başlap maňa: “Atam, ýaşlygymyň ýolbeledi Sensiň” diýip gygyryp ýüz tutmazmyň?»” Review and Herald, August 1, 1893.

Biz “Vahý” kitaby babatda William Miller-e berlen “uly nura” degişli seljerişimizi indiki makalada dowam etdireris.

“Mesih dünýä inende hakyky dini nusga görkezmek we adamlaryň ýüreklerini hem-de amallaryny dolandyrmaly bolan ýörelgeleri beýgeltmek üçin gelende, ýalançylyk şeýle bir uly ýagtylyga eýe bolan adamlaryň arasynda şeýle çuň kök urupdy welin, olar indi ýagtylygy düşünmeýärdiler we däbi hakykata gurban etmek islemeýärdiler. Olar asmandan gelen Mugallymy ret etdiler, özleriniň döp-dessurlaryny we oýlap tapan zatlaryny saklap galmak üçin şöhratyň Rebini haça çüýlediler. Şol bir ruh şu gün hem dünýäde ýüze çykýar. Adamlar hakykaty derňemäge meýilli däldirler, sebäbi munuň netijesinde olaryň däpleri sarsdyrylyp, zatlaryň täze tertibi giriziler diýip gorkýarlar. Adamzatda hemişelik ýalňyşmaga meýillilik bardyr, we adamlar tebigy taýdan ynsan pikirlerini hem-de bilimini aşa beýgeltmäge ýykgyň edýärler, şol bir wagtda bolsa ilahi we ebedi zat seçilip bilinmeýär-de, gadry hem tutulmaýar.”

Counsels on Sabbath School Work, 47.